

ХРОНІКА

6–7 жовтня 2011 року в Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича на філологічному факультеті відбулася міжнародна науково-методична конференція «Класична філологія у контексті сучасності», яку провела кафедра румунської та класичної філології.

На конференцію зібралися вчені провідних наукових та освітніх осередків України — Чернівців, Львова, Рівного, Тернополя, Івано-Франківська, Дрогобича, Києва, Луганська, приїхали також науковці з Польщі та Румунії, представивши загалом 40 доповідей. Було заявлено 80 доповідей, тематика яких представлена у програмі конференції. 54 доповіді опубліковано у «Науковому віснику Чернівецького університету: Романо-слов'янський дискурс» (Вип. 565, Чернівці, 2011. — 259 с.), 15 — у матеріалах доповідей Міжнародної науково-методичної конференції «Класична філологія у контексті сучасності» (Чернівці, 2011. — 160 с.).

Пленарне засідання конференції відкрив завідувач кафедри румунської та класичної філології Г. Жерновеї доповіддю «Класична філологія в Чернівецькому університеті: від заснування до сучасного етапу». У ній зроблено екскурс в історію викладання в Чернівецькому університеті класичної філології, яка і сьогодні є провідним науковим напрямом філологічних досліджень у галузі класичних мов і літератур, а кафедра — навчально-методичним центром викладання класичних мов фахівцям різних спеціальностей.

У доповіді професора кафедри класичної філології Львівського національного університету ім. І. Франка А. Содомори «Античність у сучасному світі» наголошувалося на важливості вивчення класичної філології у вищих навчальних закладах. Доповідач поділився з присутніми своїм баченням античності, «привідкривши» таємницю її невмирущості.

Завідувач кафедри класичної філології Львівського національного університету ім. І. Франка Б. Чернюх у своєму виступі охарактеризував діяльність кафедри класичної філології, яка є однією з найстарших у Львівському університеті. Доповідач зазначив, що традиції цієї спеціальності сягають XVII ст.: з часу заснування Львівського університету на підставі декрету польського короля Яна Казимира II від 20 січня 1661 року в ньому викладалися класичні науки, і насамперед класична філологія. Підкреслено роль плеяди вчених-класиків, які творили і творять

історію кафедри класичної філології у Львівському університеті в різні періоди її існування аж до сучасності та їхні наукові здобутки. Це Л. Цвіклінський, С. Вітковський, Є. Ковальський, Т. Сінко, Р. Ганшинець, С. Мантейфель, М. Білик, В. Пастущин, Й. Кобів, Є. Скоробагата, Й. Дідик, С. Лур'є, Ю. Мушак, В. Маслюк, І. Андрейчук, Р. Оленяч, Р. Домбровський, А. Содомора, Р. Олішук, О. Сафроняк, Б. Чернюх, Л. Глушенко, Н. Рєвак, О. Назаренко, Л. Мисловська та ін.

Завершилося пленарне засідання доповіддю докторанта кафедри загального мовознавства і класичної філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка С. Лучканіна «Деякі загальномовознавчі ідеї в українській та румунській історико-філологічній думці XVII–XIX ст.: типологічна універсальність й ідіостетичність». Учений розглянув типологічну подібність поглядів представників румунської Трансильванської школи (С. Міку, Г. Шінкає, П. Майора, Й. Будай-Деляну та ін.) та українського філолога із Закарпаття М. Лучка на такі загальномовознавчі питання, як походження й розвиток мови, еволюція національної мови у зв'язку з національною історією, схожість структури національної мовної системи з граматичним канонам «сакральної» латинської мови.

Робота конференції тривала в чотирьох секціях, де в доповідях учасників було представлено і розкрито багатогранність класичної філології як науки, висвітлено проблемні питання романської та класичної філології, античної літератури, а також методики викладання іноземних мов у вищій школі; розглянуто наукову діяльність філологів та їхній доробок у розвитку класичної філології, зокрема на теренах України.

На першій секції «Класична філологія на теренах Європи» (керівники С. Шарипкін та В. Синиця) Д. Гордієнко (Київ) у виступі «Проблеми класичної філології в діяльності Ніжинського історико-філологічного товариства (1894–1919 рр.)» охарактеризував діяльність Товариства в галузі класичної філології, проаналізував наукові доповіді та публікації, визначив коло зацікавлених учених, подав їхні оригінальні висновки з певних проблем античної культури. С. Зубченко (Львів) у своєму дослідженні «Антитеза як засіб репрезентації ментальної моделі Геродота» окреслив лексичний склад антитез тематичної групи «людина» та репрезентацію ними ментальної моделі Геродота, виявив особливу продуктивність антитез тема-

тичних підгруп «гендер» та «соціальний стан». У доповіді О. Любимової «Вітворення античних розмірів в українській поезії 80–90-х років XIX століття» зазначено, що українські автори вдавалися до наслідування дактилічного гекзаметра, пентаметра, елегійного дистиха та алкеєвої строфи. Л. Мисловська (Львів) у доповіді «Синоніми-прикметники на позначення позитивної оцінки у листах Ціцерона, Сенеки, Плінія Молодшого» розглянула синонімічні прикметники на позначення оцінки bonus, probus, frugi, honestus, що мають у листах Ціцерона, Сенеки і Плінія Молодшого завжди позитивне значення, а також встановила синонімічні зв'язки між цими прикметниками на основі загальних семантичних і дистрибутивних ознак, дослідила їх функціонування в текстах листів. О. Назаренко (Львів) у виступі «Світло мудрості й добра (До 90 річчя від дня народження професора Віталія Петровича Маслока)» привернула увагу до видатної постаті класичної філологічної науки — професора Віталія Маслока, наукова, педагогічна, перекладацька спадщина якого стала вагомим надбанням для всіх поколінь філологів-класиків. Питання функціонування латинських епонімних найменувань у субмові «стоматологія» узагальнила В. Синиця у доповіді «Статус епонімних утворень в латинській стоматологічній термінології», зокрема виокремила найтипівші словотвірні моделі, репрезентувала тематичні групи, простежила синонімічні відношення. Виголошучи доповідь «Сократівський ідеал людини (на прикладі «Апології Сократа» Платона)», М. Шан (Львів) наголосила на особливостях мовної репрезентації ідеї гуманізму у творчості Платона, проаналізувавши групу лексем-репрезентантів ідей гуманізму як важливий компонент розуміння та становлення ідеалу людини. Доповідь С. Шарипкіна (Пйотркув-Трибунальський, Польща) «Відголоски матриархату в “Одісеї”» ознайомила учасників конференції з рудиментами матриархату і матрилінійного ладу в поемі Гомера «Одіссея».

У центрі уваги учасників другої секції «Роль класичних мов у розвитку сучасних романських мов» (керівники Г. Жерновой та С. Лучканин) були проблеми романської філогії. Так, Ф. Вринчану у доповіді «Criterii structurale de clasificare a construcțiilor coordonative» ґрунтовно висвітлила проблему синтаксичних відношень у румунській лінгвістичній типології, вказавши на необхідність використання точних критеріїв аналізу: принципу розширення (сурядність передбачає розширення існуючих мінімальних граматичних одиниць шляхом генерації синтаксичних функцій) і принципу упорядкування (сурядність передбачає упорядкованість складових елементів існуючої максимальної

граматичної одиниці). Про специфіку назв румунського народного одягу йшлося у доповіді Д. Кібак «Portul popular de pe Valea Siretului». Дослідниця логічно підвела до висновку, що народний костюм — не лише яскравий самобутній елемент культури, а й вияв синтезу різних видів декоративного мистецтва. Л. Кучурян присвятила свій виступ граматичній категорії детермінації в румунській мові, ядром якої виступає морфологічний засіб вираження — артикль, та розглянула питання про особливості перекладу артиклів українською мовою, яка не має формальних (морфологічних) засобів вираження означеності/неозначеності. У доповіді В. Нічий «Інтерпретація будови безособових конструкцій у вітчизняному та романському мовознавстві» зацентровано увагу на лінгвістичному використанні терміна «особа» та розглянуто питання функціонування безособових конструкцій у комунікативному аспекті. Про використання в поетичній творчості М. Емінеску різноманітних віршових форм, зокрема такого цікавого сегмента його ритміки, як імітації античних форм гекзаметра, який М. Емінеску передав силаботонічними версами, логаеда, асклепадової, алкеєвої та сапфічної строф, йшлося в доповіді К. Паладян «Наслідування античних форм у поезії Міхая Емінеску». Основні ознаки мовленнєвого акту (МА) та мовленнєвого жанру (МЖ) «комплімент», згідно з класифікаціями МА Дж. Остіна і Дж. Серля та «паспортом МЖ», запропонованим Т. В. Шмельовою, на основі художніх творів XVII–XVIII ст. проаналізувала І. Рим'як (Львів) у доповіді «Комплімент як мовленнєвий акт та мовленнєвий жанр у французькій лінгвістиці». У дослідженні В. Тодошук «Creația poetică orală și familia Hurmuzachi» висвітлено розвиток усної народної творчості на Буковині, зокрема вплив на цей процес родини Гурмузакі. До заслуг Гурмузакі автор відносить використання фольклору на сторінках друкованих видань, стимулювання досліджень, перші спроби теоретизувати усну народну творчість у плані культурного розвитку румунського народу на Буковині. З доповідями виступили також румунські вчені О. Боуц (Сірегул Марматіей) «Adverbul ca adjunct. studiu comparativ în limbile rusă-L₁ / ucraineană-L₂ / română-L₃», С. Беля (Яси) «Îmigrantul: “agent” al cunoașterii», М. Фаркаш (Бая Маре) «Reacții sociolingvistice ale vorbitorilor din nordul României» та І. Петровай (Марамуреш) «Poetul maramureșean de expresie ucraineană Havrelo Clempus rod al efervescentei atmosfere multiculturale cer-năuțene».

На секції «Картини світу класичних мов в аспекті лінгвокультурології, лінгвокогнітивістики, стилістики та етнолінгвістики» (керівники Г. Бучко, Г. Загайська та М. Петришин)

Г. Бучко (Тернопіль) у виступі «Давньогрецькі і римські теоніми і антропоніми в українських перекладах античних текстів» торкнулася проблемного питання відтворення давньогрецьких і римських імен українською мовою. Г. Загайська у доповіді «Стилістичне функціонування синтаксичних фігур в одах Горация» ґрунтовно проаналізувала експресивну роль стилістичних фігур синтаксису (інверсії, гіпербатону, асіндетону, поліасіндетону, паралелізму, хіазму), які підсилюють емоційно-змістову виразність мови. О. Мудрик-Іванець (Львів) присвятила свій виступ аналізу лексико-семантичної групи концепту «бллий» у «Любовних елегіях» Публія Овідія Назона. О. Ніколаєнко (Київ) виступила з доповіддю «Лінгвокультурологічні аспекти аналізу метафор та фразеологізмів в ораторському дискурсі Давнього Риму». Системно описавши метафори та фразеологізми ораторського дискурсу Давнього Риму Республіканської доби з позиції лінгвокультурології, доповідачка виокремила метафори та фразеологізми, що відтворюють найактуальніші сфери життя римського суспільства — війну і політику. У виступі М. Петришин (Івано-Франківськ) «Семантика прикметників великого розміру з когнітивної точки зору (на матеріалі гомерівського епосу)» проаналізовано концептуальний простір давньогрецьких прикметників шляхом когнітивного моделювання структур знання та встановлено типові контекстно зумовлені диференційні ознаки, що виникають у конкретних умовах функціонування цих прикметників. Дослідженню мовознавчих студій Теофраста була присвячена доповідь Н. Ревак (Львів). М. Трофимук (Київ) у доповіді «*Descriptio quattuor temporum anni*» Іриня Фальковського» розглянув імовірні джерела латиномовного циклу «Опис чотирьох пір року» І. Фальковського — невідомого на сьогодні українського автора кінця XVIII — початку XIX ст., ректора Києво-Могилянської академії.

На засіданні секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання класичних мов» (керівник Б. Чернюк) О. Жуков (Луганськ) у виступі «Апробація сучасних теоретико-методологічних підходів до розв'язання класичної проблеми значимого звуку» основну увагу зосередив на системному дослідженні звукообразовальності пісенного тексту як складної самоорганізованої системи (симбіозу звукообразовальності лінгвопоетичного та музичного текстів). Репрезентацію різних стилів античності в тексті роману «Дафніс і Хлоя» давньогрецького письменника П ст. н. е. Лонга та їх поєднання між собою представила у своїй доповіді І. Макар, довівши, що таке явище є характерною рисою ідіостилу письменника. Дослідженню теоретичного підґрунтя сучасного термінознавства присвячено виступ «Становлення

давньогрецької граматичної термінології (на матеріалі Демокріта, Платона, Арістотеля)» В. Мартина (Львів). М. Мокривська (Львів) у доповіді «Семантична структура та сполучуваність прикметника *χρηστός* у давньогрецькому романі» виявила шість значень аналізованої лексики і виокремила серед них загальноживані та індивідуально-авторські, які об'єднують спільна ознака «позитивна оцінка». Виступ Г. Наумюк (Львів) «Оказіональні субстантивовані дієприкметники на позначення особи за семантичними ознаками “стан” та “відношення” у IV книзі “Історії” Геродота» присвячено дослідженню семантичних і функціональних особливостей дієприкметників. Типологія, форми вираження та функціональні особливості прономінальних суб'єктів як мінімальних елементарних синтаксичних одиниць, а також їхня роль у семантико-синтаксичній структурі тексту діалогу були висвітлені в доповіді А. Садовського (Львів) «Мінімальні елементарні синтаксеми — прономінальні суб'єкти в тексті діалогу Платона “Критон”». Н. Сидор (Львів) у доповіді «Категорія звертання та засоби її вираження у листах Плінія Молодшого» охарактеризувала всі категорії звертання, подала їхню характеристику, розглянула різні випадки вживання етикетних формул звертання у листах Плінія Молодшого. У доповіді К. Третьякової (Рівне) «Структура та семантика іменних композитів латинської мови» зазначено, що композити, особливі за певними ознаками складні номінації, охоплюють досить місткий і всезростаючий шар лексики сучасних мов, мають тривалу історію, а питання структури та семантики композитів є актуальним для латинської мови, особливо в контексті лінгвістичної типології. Б. Чернюк (Львів) у доповіді «Акціональність і дієслівна префіксація: префікс *соп-*» зауважив, що основним акціональним значенням дієслівного префікса *соп-* є вираження цілісної дії, результатом розвитку цілісності стало значення інтенсивності, а ослаблення та наступна десемантизація префікса спричинили його перетворення у протетичний елемент. Інфінітивний зворот з називним відмінком як форму передавання внутрішнього мовлення в художньому тексті засобами непрямої мови охарактеризувала М. Щербата (Львів).

Робота секції завершилася підведенням підсумків, де кожен із учасників конференції мав змогу оцінити її, висловити свої міркування щодо необхідності та важливості подібних заходів. Усі присутні відзначили високий рівень організації та проведення конференції.

На круглому столі «Роль класичної філології у формуванні світогляду сучасного європейця» було обговорено актуальні проблеми класичної філології на сучасному етапі. Зокрема, учасники круглого столу підняли

питання методики викладання латинської та давньогрецької мов, вказали на потребу залучення до програми курсу елементів розмовної латинської мови (розмовних фраз, діалогів, текстів пісень) для зацікавлення студентів тощо. У дискусії взяли участь С. Шарипкін, Б. Чернюк, С. Лучканин, Г. Бучко, Г. Жерновець, В. Синиця, А. Содомора.

Підбиваючи підсумки роботи круглого столу, його учасники ухвалили: 1) клопотати перед Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України про призначення опорної кафедри класичної філології в Україні, якою могла б бути кафедра класичної філології Львівського національного університету імені Івана Франка; 2) створити робочу групу викладачів, до якої ввійдуть класичні філологи Львова, Києва, Чернівців, Донецька, Хар-

кова, Одеси для організації та проведення щорічних семінарів з питань методики викладання й обговорення нової літератури в галузі класичних мов; 3) уніфікувати кількість годин і програми курсів латинської і давньогрецької мов для різних спеціальностей в університетах України з метою розширення гуманітарних знань з класичної філології.

Організатори конференції створили сприятливу атмосферу для плідного обговорення запропонованої теми круглого столу, жвавих дискусій і можливостей започаткування та підтримання професійних відносин між викладачами класичної філології в Україні та за її межами.

*І. МАКАР
(Чернівці)*

13–14 жовтня 2011 року в Києві відбулася міжнародна наукова конференція «Академік О. С. Мельничук і сучасне мовознавство», присвячена пам'яті видатного українського лінгвіста, головного редактора «Етимологічного словника української мови», автора численних праць із славістики, порівняльно-історичного та загального мовознавства. Організатором конференції виступив Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, в якому академік пропрацював півстоліття. У роботі конференції взяли участь провідні вчені-мовознавці України та інших країн, зокрема Білорусі та Польщі. У рамках конференції відбулося вшанування пам'яті О. С. Мельничука із покладанням квітів на його могилу на Байковому цвинтарі.

Вітальним словом конференцію відкрив директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України академік В. Г. Склярченко. На пленарному засіданні доповідачі окреслили визначну роль О. С. Мельничука в розвитку лінгвістики, висвітлили фундаментальні проблеми сучасного мовознавства. Так, Т. Б. Лукінова спинилася на здобутках академіка в розвитку компаративістських студій. О. Б. Ткаченко присвятив доповідь актуальному для сучасної української мови питанню життєвості та вмирання мов, що викликає дискусії як у лінгвістичному, так і в політичному аспекті. Доповідь Г. П. Півторака присвячена феномену татарсько-мусульманської писемності українсько-білоруською писемно-літературною мовою, який заслуговує на увагу як з власне лінгвістичного погляду, так і з ширшої культурологічної перспективи. Г. М. Яворська розглянула концепцію мови О. С. Мельничука в парадигмі нових лінгвістичних підходів. В. Г. Склярченко докладно зупинився на етимології слова *суд* «*iudicium*». Проблеми семантики були в центрі уваги в доповіді Т. В. Рад-

зівської «Концепт, текст і культурна пам'ять». Виступ Т. О. Черниш присвячений перспективам дослідження праслов'янської синонімії в рамках гніздового підходу. О. О. Тараненко оглянув актуальну для сучасної України проблему активізації історико-мовної міфотворчості. У доповіді В. В. Лучика розглянуто комплекс проблем, пов'язаних зі створенням етимологічного словника суфіксів української мови. А. П. Загнітко (Донецьк) детально проаналізував сутність і значення для сучасного мовознавства синтаксичних концепцій академіка О. С. Мельничука. Доповідь П. Ю. Гриценка присвячена проблемі етимологізування української діалектної лексики. С. С. Єрмоленко висвітлив сучасні постструктуралістичні підходи в лінгвістичній семіотиці. В. А. Глушенко (Слов'янськ) розповів про принципи дослідження, які застосовуються в порівняльно-історичному методі.

На секції «Історія й етимологія слов'янських мов» виголошено доповіді, присвячені вагомій ролі О. С. Мельничука в порівняльно-історичному вивченні слов'янських мов, а також використанню його теоретичної та методологічної спадщини в сучасних етимологічних дослідженнях.

О. Д. Пономарів як безпосередній учасник укладання «Етимологічного словника української мови» розповів про засади формування його реєстру та склад джерел. Спільна доповідь Г. П. Цихуна і Є. В. Волкової (Мінськ) присвячена представленості в етимологічних словниках білорусько-українських сепаратних ізоглос та їхній ролі в реконструкції ядерних і периферійних явищ праслов'янської мови. У виступі М. Якубович (Краків, Польща) «Семантичний розвиток у майстерні етимолога» наголошено на важливості врахування в етимологічних розвідках семантичного аспекту та на перспек-

тивах створення словників семантичних паралелей. І. В. Остапова поділилася досвідом створення електронної версії «Етимологічного словника української мови» та продемонструвала додаткові можливості, які надає дослідникові ця версія порівняно з паперовим першоджерелом. В. П. Пономаренко ознайомив учасників конференції з етимологізацією назв срібла в індоєвропейських мовах. Як показало дослідження, ці назви зазвичай дуже давні, зазнають міжмовних міграцій і активного розвитку вторинних значень. Проблема виникнення коренів і механізмів первісної номінації присвятив виступ І. З. Бурковський. На думку доповідача, є підстави весь словниковий фонд сучасних мов генетично зводити до невеликої кількості односкладових коренів, що виникли шляхом звуконаслідування. І. Р. Бунітова спинилася на проблемах реконструкції синтаксичних одиниць вищого рівня в індоєвропейській прамові. П. О. Селігей розповів про те, як досвід укладання «Етимологічного словника української мови», виданого за редакцією О. С. Мельничука, використано при створенні етимологічного словника запозичених суфіксів української мови. О. В. Іваненко обґрунтував припущення про семантичний зв'язок між значенням «мрець» і «корабель» у праслов'янському **navъ*, спираючись на паралелі з інших індоєвропейських мов.

Учасники секції «Проблеми теорії мови та методології досліджень» обговорили значення праць академіка О. С. Мельничука в галузі загального мовознавства, зокрема синтаксичних теорій, проблем семіотики та перекладу. Так, В. М. Брідин проаналізував розуміння О. С. Мельничуком категорії модальності. У спільній доповіді В. В. Чумак та В. В. Коломийцева розглянули синтаксичні процеси адвербіалізації прийменниково-іменникових комплексів локативних синтаксем. Г. В. Зимовець розповіла про лінгвосеміотичну концепцію О. С. Мельничука. В. І. Ярмач присвятила доповідь відтворенню семантики сербських претеритальних форм в українському поетичному перекладі.

Секція «Мова в її зв'язках із мисленням, історією та суспільством» розглянула широке коло проблем, пов'язаних із роллю мови в суспільстві та міжмовній взаємодії. У своїй доповіді Б. М. Ажнюк докладно зупинився на проблемі міжмовної ідентифікації власних назв. Виступ Н. О. Данилюк (Луцьк) присвячений культурноносії функції мови і лінгвокультурем. І. Ю. Гальчук висвітлив проблему адаптації іношомовних слів в українському словникові. О. І. Скопненко розповів про реформи в українській і білоруській літературних мовах 1933 року. В. Є. Федонюк проаналізувала інноваційні процеси в чеській мові кінця ХХ — початку ХХІ ст.

У прийнятій за результатами роботи конференції ухвалі відзначено, що опрацьовані О. С. Мельничуком теорія та методи досліджень надзвичайно плідні для багатьох галузей лінгвістики. «Етимологічний словник української мови» став не лише здобутком української лексикографії, а й одним із найґрунтовніших етимологічних словників у всьому слов'янському світі. У процесі його укладання сформувалася Київська школа етимології, і саме О. С. Мельничукові належить провідна роль у її створенні. Багаторічна напружена робота вченого в галузі порівняльно-історичного мовознавства увінчалася висуненням концепції про глибинну генетичну спорідненість усіх мов світу.

Учасники конференції відзначили, що дотепер липаються актуальними праці О. С. Мельничука, присвячені загальнотеоретичним проблемам синтаксису, зокрема знакової природі речення, взаємодії мовних одиниць різних рівнів у межах речення, порядку слів у реченні, синтагматичному членуванню речення. Важко переоцінити внесок О. С. Мельничука в розроблення таких актуальних проблем теорії мови, як співвідношення мови й мислення, роль мови в суспільстві, знакова теорія мови, система і структура мови, проблема мовного значення, фактори розвитку мови тощо. О. С. Мельничук першим в українському мовознавстві ґрунтовно опрацював лінгвістичну методологію в загальному контексті методології наукового знання. Він переконливо довів важливість і значущість питань методології науки для отримання об'єктивних результатів досліджень. Праці О. С. Мельничука мають важливе значення для розвитку нових напрямів мовознавства, залишаються необхідним підґрунтям мовознавчої підготовки студентів-філологів. Однак наукова спадщина видатного вченого вже давно набула ознак раритетності.

З огляду на це конференція ухвалила: 1) видати заслухані доповіді в збірнику наукових праць, присвяченому пам'яті академіка О. С. Мельничука, 2) перевидати окремим виданням праці академіка О. С. Мельничука, 3) розмістити на сайті Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України всі найважливіші праці О. С. Мельничука, а також його біобібліографію, 4) створити групу для впорядкування архіву академіка О. С. Мельничука, 5) активізувати роботу з популяризації його наукової спадщини, зокрема шляхом публікації статей про нього в ЗМІ, фахових виданнях тощо, 6) порушити клопотання про встановлення стипендії імені О. С. Мельничука для молодих дослідників у галузі порівняльно-історичного мовознавства.

Г. ЗИМОВЕЦЬ,
П. СЕЛІГЕЙ